

REVERIL-SERIE

WAT VERLANGT UW HART?

JOHANNES TEMMINK

No. 586 Augustus 2022

De brug op de omslag staat symbool voor het doel van het Smytegeltfonds:

Preken uit de tijd van de Nadere Reformatie in het Nederland van de 17e en 18e eeuw overbrengen naar de taal en stijl van het hedendaagse Nederlands zonder afbreuk te doen aan de geestelijke inhoud.

Zo mag de rijke boodschap van toen onverzwakt doorgegeven worden naar onze tijd, om de gemeente van nu te bouwen in het geloof. Opdat Jezus Christus de brug zal zijn tussen een verloren mensenkind en God.

JOHANNES TEMMINK

Johannes Temmink werd geboren als telg van een predikantengeslacht. Zijn grootvader Engelbertus, overleden in 1718, was predikant te Bleiswijk. Drie zonen werden eveneens predikant: Henricus in Kuilenburg, het huidige Culemborg, getrouwd met een dochter van de bekende Simon Simonides en overleden in 1727; Petrus, predikant aan den Hitzert (Zuid-Beijerland), stierf al op jonge leeftijd in 1713; en Wemmerus, die ook in 1727 overleed, was predikant te Vlaardingen.

De laatste was getrouwd met Cornelia Heinsius. Zij beiden waren de ouders van Johannes, die op 15 juli 1701 te Vlaardingen werd geboren. Hij was zeer begaafd en ging al op jonge leeftijd in 1718 theologie studeren in Leiden. Na zijn studie werd hij proponent in 1723 en op 25 februari 1725 bevestigd tot predikant in zijn eerste gemeente Korendijk, het huidige Goudswaard in de Hoekse Waard. In 1730 ging hij naar Purmerland, en na ruim een jaar al naar Schoonhoven (1731). Zijn laatste gemeente werd die van de Gasthuiskerk in Amsterdam, waar hij in 1740 de herdersstaf op zich nam. Na

een ernstige ziekte werd hem verlof gegeven ook in de andere kerken van Amsterdam te preken, waarbij ongetwijfeld de grote toeloop tot zijn prediking een rol speelde. Velen zijn door zijn prediking gezegend.

Hij bleef ongehuwd en overleed te Amsterdam op 26 oktober 1768.

Van hem zijn vele delen met preken in handschrift nagelaten. Zijn belangrijkste werk is: “Het Hoge priesterlyk gebed van Christus, of verklaring over het zeventiende capittel van het euangelium van Johannes, in XXIII leerredenen”, in 1769 uitgegeven te Amsterdam door Petrus Schouten. Toen hij deze preken hield, zagen velen in de gemeente telkens uit naar het vervolg. Mannen van naam spraken hun waardering over de leerredenen. Toen de preken serie was beëindigd, drongen velen erop aan ze in druk te laten verschijnen. Maar Temmink was hiertoe niet over te halen. Na lang aanhouden is hij de preken in het net gaan uitschrijven en gaf hij toestemming ze na zijn dood uit te geven. We leren Temmink eruit kennen als een gereformeerde piëtist, die zich beijverde om ‘aller ydelheid en der veelerley

verderving van leer en zeden' te weren, zoals het voorwoord vermeldt. Een preek die hij in 1762 tegen het kermisvieren had gehouden werd alsnog in 1852 uitgegeven.

Na zijn dood was er verschil van mening of hij de welmenende aanbieding van het Evangelie leerde. Zowel voor - als tegenstanders van dit strijdpunt schreven met hoogachting over Johannes Temmink en rekenden hem tot hun geestverwant.

Belangrijker is dat hij met het boek zijn gemeente van Amsterdam een geestelijk testament heeft nagelaten. In de preken wordt 'verstandig en voorzichtig leiding gegeven, hartsgebreken worden nauwkeurig ontdekt, de gepaste vertroosting zijn bijzonder innemend. Hij wijst op de paden van het recht, opdat de onder het oog gebrachte zonden worden vermeden. Gods gunstgenoten worden bemoedigd'. Aldus het voorwoord van zijn ambtgenoot Johannes Boskoop. Uit alles blijkt dat Johannes Temmink een beproefd en gelovig kind van God was.

Bronnen:

- Biografisch Lexicon voor de Geschiedenis van het Nederlandse Protestantisme, deel 4, pag. 418-419.
- Het blijvende Woord, Leerdam 1991, deel 2, pag. 203-205.

De preek die u hierbij wordt aangeboden is herschreven in de taal en stijl van het tegenwoordige Nederlands. Het is een voorbereidingspreek op de viering van het Heilig Avondmaal. Ze is afkomstig uit ‘Onuitgevene leerredenen over Psalm 42. Naar het eigen handschrift’. Uitgegeven te Amsterdam in 1836.

Het is de tweede preek. Eerder verscheen in de Reveilserie de eerste preek over de verzen 1 en 2 (nr. 478, oktober 2011). De toen bestaande onduidelijkheid over de onvindbare auteur W. Temminck is opgehelderd. Ook die preek is van de hand van Johannes Temmink, zo blijkt uit bovengenoemd werk.

WAT VERLANGT UW HART?

door

JOHANNES TEMMINK

”Mijn ziel dorst naar God, naar de levende God; wanneer zal ik ingaan, en voor Gods aangezicht verschijnen?”.

Psalm 42:3

Dat iemand leeft, kan heel duidelijk aangetoond worden als men ziet dat hij kan spreken en verstandig kan nadenken; dat hij kan staan, lopen en werken; dat hij kan eten en drinken, en zo meer. Dat zijn echter niet de enige bewijzen. Als iemand deze handelingen niet kan uitvoeren, kan men op grond daarvan niet besluiten dat hij niet leeft. Een pasgeboren kind of iemand die ernstig ziek is, kan dit ook niet en toch geven ze overtuigende tekenen van leven. De pogingen om overeind

te komen, het kreunen en kermen van pijn, het huilen vanwege ziekte of een verlies zijn onmiskenbare bewijzen dat er gevoel en leven is, hoewel zwak en gebrekkig.

Zo is het ook in het leven van de genade. Als er sprake is van een levend geloof dat spreekt; als de ziel kan jubelen en vrolijk zingen en als dit haar geestelijke voedsel is; als de ziel krachtig in de Heere is en niet verleid wordt; als de ziel als een held de vijand in het slijk van de straten overwint, loopt en niet moe wordt, wandelt en niet mat wordt - dan gaat het goed met de ziel, en zij leeft.

Maar als we zouden beweren dat we van gelovigen moeten denken dat ze het leven uit God niet bezitten, omdat ze deze kentekenen niet altijd laten zien, dan doen we Gods kinderen groot onrecht en verdriet aan.

Het geestelijke leven op aarde is vaak nog heel onvolmaakt en aan veel levensgevaarlijke ziekten onderhevig, zwak als bij pasgeboren kinderen. Zelfs in de meest standvastige kinderen van God. Het lijkt er soms op dat er

geen levensteken gezien worden dan alleen enkele vruchteloze pogingen om zichzelf moed in te spreken of enige geestelijke werkzaamheden te verrichten. De ziel kan vaak in haar verdriet en zwakheid niet anders doen dan zuchten en klagen: *Ik ellendig mens*. Ze treurt omdat ze haar gemis beleeft; ze roept om genade, genezing en voedsel tot versterking.

Deze preek is een voorbereiding op het Heilig Avondmaal, en de boodschap van deze tekst is in het kader van onze vervolgpreeken naar mijn gedachte heel geschikt om het genadeleven te beproeven van hen die aan het Heilig Avondmaal willen deelnemen. De tekst laat ons een gelovige zien die in zijn leven niet veel goede werken vindt. Hij kan niet blij roemen in een sterk geloof, maar hij zucht alleen vanwege het gemis van zijn ziel en hij kermt om de hulp van God, Die de God van zijn leven is.

David kon niet naar Gods heiligdom gaan, en hij werd gekweld door tegenslagen van buiten en benauwdheid van binnen. In vers 2 hoorden wij dat hij uiting gaf aan zijn verlangen naar de Heere, maar vooral de nadruk legde op de treurige toestand waarin hij de genade van God nodig had. In vers 3 zal hij meer spreken over het heerlijke dat hij in de Heere ziet en zijn innige verlangen naar Hem. In vers 2 spreekt hij *tot* de Heere, in vers 3a *van* de Heere, en in vers 3b-5 tot zijn *ziel*. Dit gebeurt ook in het tweede deel van vers 7 tot 10 en in vers 12. Deze veranderingen in het spreken zijn zeer gebruikelijk in de stijl van dichters en profeten. Het kan zijn dat David zich hier richt tot de medegelovigen. Hij wil op deze manier aan God en de mensen de oprechtheid van het verlangen in zijn hart laten zien, of hij wil andere kinderen van God vragen medelijden met hem te hebben en in hun gebeden met hem in te stemmen.

Wij zien in zijn woorden twee belangrijke onderwerpen:

1. Zijn ernstige verlangen naar de Heere.
2. Het verdriet dat hij heeft door de uitgestelde hoop.

1.

Er zijn uitleggers die beweren dat hier een gelovige uit het Oude Testament wordt getekend die onder de nog beperkte bediening van de genade sterk verlangt naar de openbaring van de Messias en naar de rijke goederen van het heil. Hij zou het uitstel hiervan maar moeilijk vinden, en daarom vraagt hij aan zijn medegelovigen of die tijd niet spoedig zal aanbreken. Maar dit vind ik een gewrongen verklaring. Wij hebben David ook wel in andere omstandigheden gezien dan zoals hij in vers 2 getekend wordt. En hij klaagt hier ook wel over andere moeilijkheden. Bovendien heeft hij het goede waarnaar hij hier zo verlangt, ook in zijn vroegere geestelijke leven al genoten, zie vers 5 en 12. Het is hem

echt wel bekend dat de genadebediening door de komst van de Messias nog lang op zich zal laten wachten. Dit blijkt duidelijk in 2 Samuël 7:12 en 19: ‘Wanneer uw dagen zullen vervuld zijn, en gij met uw vaderen zult ontslapen zijn, zo zal Ik uw zaad na u doen opstaan, dat uit uw lijf voortkomen zal, en Ik zal zijn koninkrijk bevestigen. Daartoe is dit in Uw ogen nog klein geweest, Heere HEERE, maar Gij hebt ook over het huis van Uw knecht gesproken tot in verre toekomst; en dit naar de wet der mensen, Heere Heere!’ Zie ook 2 Samuël 23 vers 5: ‘Hoewel mijn huis alzo niet is bij God, nochtans heeft Hij mij een eeuwig verbond gesteld, dat in alles wel geordineerd en bewaard is; voorzeker is daarin al mijn heil, en alle lust, hoewel Hij het nog niet doet uitspruiten.’ Het is dus een verlangen naar het genieten van het heil dat hij en andere kinderen van God bij ervaring kenden.

Het Voorwerp van zijn verlangen is God, de levende God. Als hij God hier het Voorwerp van zijn verlangen noemt en dit verlangen

vergelijkt met een lichamelijke dorst, dan mogen we ervan uitgaan dat de Heere voor de ziel van Zijn kinderen hetzelfde is als water of een andere verfrissende drank voor een dorstig mens.

Deze beeldspraak vinden we op meer plaatsen in de Bijbel. In Psalm 36:9-10 lezen we: ‘Zij worden dronken van de vettigheid van Uw huis; en Gij drenkt hen uit de beek van Uw liefelikheden. Want bij U is de fontein des levens; in Uw licht zien wij het licht.’ En in Psalm 84 vers 7: ‘Als zij door het dal der moerbeibomen doorgaan, stellen zij Hem tot een fontein; ook zal de regen hen gans rijkelijk overdekken.’ In Jeremia 17:13 staat: ‘O Heere, Israëls Verwachting! Allen die U verlaten, zullen beschaamd worden; en die van mij afwijken, zullen in de aarde geschreven worden; want zij verlaten de Heere, de Springader van het levende water.’ In vers 2 zagen we al dat de Heere hetzelfde betekent voor Zijn volk als water voor een dorstig land.

Om niet in herhaling te vallen door allerlei nuttige eigenschappen van water op te sommen, stip ik alleen het volgende aan:

- Een mens kan niet leven zonder te drinken; zo kan een ziel niet leven zonder de gemeenschap met God - zonder God zal hij de meest ellendige dood sterven. Zie Richteren 15:8.
- In de wereld bestaat niets, hoe waardevol in andere situaties ook, dat deze dorst kan stillen en de dood kan voorkomen. Zo is er ook niets dan God alleen Die het verlangen naar het heil kan vervullen.
- Op verschillende plaatsen in de Bijbel vinden we de vergelijking met een dorstige persoon die door te drinken wordt verkwikt en aangename verkoeling vindt, en van wie de verdwijnende krachten weer terugkeren. In Richteren 15:19 lezen we: ‘Toen kloofde God de holle plaats, die in Lechi is, en er ging water uit van deze, en hij dronk. Toen kwam zijn geest weer, en hij werd levend. Daarom noemde hij haar naam: De fontein des aanroepers, die in Lechi is, tot op deze dag.’

Zo ervaart de ziel dat in het genieten van de gemeenschap met God alle verdriet en benauwdheden verdwijnen. We lezen in Psalm 23:2-3: ‘Hij doet mij neerliggen in grazige weiden; Hij voert mij zachtjes aan zeer stille wateren. Hij verkwikt mijn ziel; Hij leidt mij in het spoor der gerechtigheid, om Zijns Naams wil.’ Daarin bestaat de meest zalige vreugde van de ziel. ‘Zij worden dronken van de vettingheid van Uw huis; en Gij drenkt hen uit de beek van Uw liefelijkheden’ (Ps. 36:9). De ziel wordt door deze vreugde wonderlijk gesterkt en in staat gesteld om alles te doen wat zij moet doen. ‘Welgelukzalig is het volk, dat het geklank kent; o Heere! Zij zullen in het licht van Uw aanschijn wandelen. Zij zullen zich de ganse dag verheugen in Uw Naam, en door Uw gerechtigheid verhoogd worden. Want Gij zijt de heerlijkheid van hun sterkte; en door Uw welbehagen zal onze hoorn verhoogd worden’ (Ps. 89:16-18). De heerlijkheid van dit Voorwerp van verlangen wordt bijzonder vergroot als we bedenken dat Hij de levende God is en een machtige arm heeft (Psalm

130:5-6). Daardoor kan Hij Zijn kinderen helpen in de diepste ellende, en de machtigste vijanden intomen. ‘Gij heerst over alles; en in Uw hand is kracht en macht; ook staat het in Uw hand alles groot te maken en sterk te maken’ (1 Kron. 29:12).

Vervolgens zegt David dat hij dorst naar de levende God. Dat betekent dat God volstrekt volmaakt is, onafhankelijk, en het eeuwige leven heeft. Daarin onderscheidt Hij Zich van de dode afgoden van de heidenen: ‘Een werk der wijzen zijn zij al tesamen. Maar de Heere God is de Waarheid, Hij is de levende God en een eeuwige Koning; van Zijn verbolgenheid beeft de aarde, en de heidenen kunnen Zijn gramschap niet verdragen’ (Jer. 10:9-10). En Paulus zegt: ‘Want zijzelf verkondigen van ons, hoedanige ingang wij tot u hebben, en hoe gij tot God bekeerd zijt van de afgoden, om de levende en waarachtige God te dienen’ (1 Thess. 1:9).

Maar Hij onderscheidt Zich ook van alle schepselen; zij zijn ook wel levend, maar kunnen geen aanspraak maken op het volle en echte leven. De meeste schepselen zijn maar zwak en leven maar heel kort. De meest begenadigden blijven wat dit leven betreft afhankelijk en ze kunnen ook niet vrij over hun leven beschikken. Ze kunnen het ook niet aan een ander geven. Maar deze God heeft de adem van alles wat leeft in Zijn hand, en bij Hem is de fontein van het leven (Ps. 36:10). Zij die de Heere als hun eigendom mogen kennen, bezitten daarom een volle oceaan van leven. Dat geldt niet alleen van het tijdelijke leven, maar ook van het ware en alles vervullende leven in hun ziel, en het eeuwige leven in de heerlijkheid. ‘De Heere is mijn Licht en mijn Heil, voor wie zou ik vrezen? De Heere is mijn levenskracht, voor wie zou ik vervaard zijn?’ (Ps. 27:1) ‘De zachtmoedigen zullen eten en verzadigd worden; zij zullen de Heere prijzen, die Hem zoeken; uw hart zal in eeuwigheid leven’ (Ps. 22:27).

Het is geen wonder dat David zegt: ‘Mijn ziel dorst naar God’. We weten allemaal wat dorst is, hoe sterk dit verlangen is, en wat een kwellende ervaring het is als we lange tijd niet kunnen drinken. Het woord ‘dorsten’ wordt dikwijls gebruikt om een sterke behoefte aan te geven, of een toestand van een levensbedreigend gebrek. Dit is ook het geval in Psalm 42, zoals we vooral in vers 2 kunnen lezen.

Het wordt ook weleens alleen in de laatstgenoemde betekenis verstaan. We lezen in Jesaja 65 vers 13: ‘Daarom zegt de Heere Heere alzo: Ziet, Mijn knechten zullen eten, doch gij zult hongeren; ziet, Mijn knechten zullen drinken, doch gij zult dorsten; ziet, Mijn knechten zullen blijde zijn, doch gij zult beschaamd zijn.’ Maar we lezen het ook in een gunstige betekenis: ‘Zalig zijn die hongeren en dorsten naar de gerechtigheid; want zij zullen verzadigd worden’ (Matth. 5:6).

De gesteldheid van de ziel kan heel sterk verschillen. In ons vers is het een gelovige die over zichzelf spreekt; en daarom heb ik hier alleen de gelovigen op het oog.

Dorst veronderstelt altijd een gebrek aan iets; dit komt ook voor bij begenadigde mensen. Soms heel sterk, maar bijna altijd in een wat minder sterke zin. Deze behoefte kan verschillende oorzaken hebben die we niet allemaal zullen opsommen. Er kan een buitengewone dorheid zijn in het leven van de genade en een zó sterk verval van geestelijke krachten dat het geloof zijn kracht verloren heeft. De hoop heeft dan geen glans meer van goede werken of godzaligheid. Men Beijvert zich niet meer om de godsdienstplichten na te komen en daarmee bezig te zijn. Op hen is dan van toepassing: ‘Weest wakende, en versterk het overige, dat sterven zou; want Ik heb uw werken niet vol gevonden voor God’ (Openb. 3:2).

Soms kunnen beproevingen en aanvechtingen van binnen, en moeilijke omstandigheden van buitenaf de ziel net zó uitputten als we lezen in

vers 2 en in Psalm 32 vers 4: ‘Want Uw hand was dag en nacht zwaar op mij; mijn sap werd veranderd in zomerdroogten.’

Soms kan God Zich verbergen en alle gevoelige en vertroostende genade inhouden, waardoor het hart de hoop verliest en bang is dat alles op niets uitloopt. ‘Ten dage mijner benauwdheid zocht ik de Heere; mijn hand was des nachts uitgestrekt, en liet niet af; mijn ziel weigerde getroost te worden. Dacht ik aan God, zo maakte ik misbaar; peinsde ik, zo werd mijn ziel overstelpt’ (Ps. 77:3-4). ‘Ik breid mijn handen uit tot U; mijn ziel is voor U als een dorstig land. Verhoor mij haastig, Heere! Mijn geest bezwijkt; verberg Uw aangezicht niet van mij, want ik zou gelijk worden aan hen die in de kuil dalen’ (Ps. 143:6-7).

Ook als het gaat om een gevoelig gebrek aan troost, kennen Gods oprechte kinderen altijd een zekere dorst. Er blijft in de meest sterke gelovigen in de beste gestalten van het hart nog heel veel zwakheid bestaan; en dat geldt voor al de vermogens van hun ziel. Daarom

zijn ze hierover ook altijd verdrietig. In al de vermogens en uitgangen van de ziel is er nog zo veel onvolkomenheid; en alles is nog maar ten dele. Wat heeft het zondige vergif van de slang toch geleid tot vermagering en uitdroging van het geestelijke leven! Steeds weer horen we de klaagtoon: ‘Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods?’ (Rom. 7:24).

De gewone dorst is een sterk verlangen naar water. Alle gelovigen zijn en blijven daardoor mensen die dorst hebben naar God. Dat geldt niet alleen als zij zich bovenmatig aftobben om genade te ontvangen, om gered te worden en hun toevlucht tot God te nemen. Nee, die dorst is er ook weleens op bijzondere momenten als zij veel indrukken hebben van hun blijvende geestelijke zwakheid. Het hart kan weleens buitengewoon verlangen om de genezing te ontvangen uit Jezus’ volheid. Ja, net zomin als een gezond mens zijn dagelijkse drinken missen kan, net zomin kan een gelovige de

dagelijkse werking van Gods Geest missen. Die moet immers zijn leven onderhouden en hem in staat stellen de dingen die hij doet op de goede manier te doen (verg. Jes. 27:3).

Deze dorst naar de gemeenschap met de levende God is zelfs een blijvend kenmerk van het gelovige hart. Het verlangen om bij Christus te zijn ligt op de bodem van het hart. Hoe goed het hart Hem ook kent en hoeveel liefde het ook van Hem ontvangt, toch raakt het nooit verzadigd. Het kan zelfs gebeuren dat op momenten dat zijn ziel de grootste vreugde ervaart, het verlangen naar de volkomen verzadiging en onmiddellijke genieting het sterkst is. Dit wordt 'het verlangen van de nieren' genoemd. Het is een voortdurend zuchten in deze tabernakel: 'En niet alleen dit, maar ook wij zelf, die de eerstelingen des Geestes hebben, wij ook zelf, zeg ik, zuchten in onszelf, verwachtende de aanneming tot kinderen, namelijk de verlossing van ons lichaam' (Rom. 8:23).

We zien hier dus dat we van David in vele opzichten kunnen zeggen dat zijn hart naar God dorstte. Hij wordt getekend als een godzalige man die gekweld werd door veel inwendige en uitwendige omstandigheden. Hij moest steeds voor zijn vijanden vluchten en miste daardoor de intieme omgang met de Heere. Hij zag gelovig uit naar de volkomen verzadiging, zoals hij het zelf onder woorden bracht: ‘Maar ik zal Uw aangezicht in gerechtigheid aanschouwen, ik zal verzadigd worden met Uw beeld, als ik zal opwaken’ (Ps. 17:15).

2.

Het is niet vreemd dat hieruit de klacht voortkomt: *‘wanneer zal ik ingaan, en voor Gods aangezicht verschijnen?’* David verlangt naar het ingaan en het verschijnen voor Gods aangezicht. Dit ingaan of komen betekent een terugkeren vanuit het rondzwerven door afgelegen landstreken naar de tabernakel. Dat is de plaats waar de Heere Zijn dienst heeft verordend, de plaats waar David in

de gemeente met de andere gelovigen de godsdienstige plichten kan verrichten. Het zijn niet zozeer de moeilijkheden van het zwerven door onbekende plaatsen; het is ook niet zozeer het opnieuw ontmoeten van familieleden of bekenden en de gemakken en de persoonlijke bezittingen in zijn huis, waardoor hij zo verlangt weer terug te keren. Nee, het gaat David om wat we lezen in de uitdrukking: *en voor Gods aangezicht verschijnen*.

Dat God als oneindige en volmaakte Geest in werkelijkheid geen gezicht heeft, weten we wel. Meestal wordt met ‘Gods aangezicht’ bedoeld dat God aanwezig is en daar een bijzonder bewijs van geeft. Dat kan in Zijn toorn zijn, maar meestal in Zijn genade. Wij weten dat God in de Middelaar der verzoening op een bijzondere wijze aanwezig is boven de ark in het heiligdom, als op een troon van genade. Daarom worden deze uitdrukkingen naast elkaar gebruikt in 2 Samuël 6:7 en in 1 Kronieken 13:10.

Sommigen leggen er veel nadruk op dat onder het aangezicht van God de Zoon van God moet worden verstaan. Hij is de Engel van Zijn aangezicht, het Afschijnsel van Zijn heerlijkheid, omdat Hij de natuurlijke Zoon is en ook omdat God alleen in en door de Middelaar genadig kan zijn. ‘Want God, Die gezegd heeft, dat het licht uit de duisternis zou schijnen, is Degene, Die in onze harten geschenen heeft, om te geven verlichting der kennis van de heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus’ (2 Kor. 4:6). De tweede Persoon, Christus, de Engel Die Israël leidde, woonde ook in de tabernakel. Daardoor werd Zijn wonen in een menselijk lichaam al van tevoren afgebeeld.

Ik stem toe dat David verlangde naar de aanwezigheid van de Middelaar, maar ik ben er niet volledig van overtuigd dat met de veel voorkomende uitdrukking ‘Gods aangezicht’ speciaal Christus wordt bedoeld. *Verschijnen of gezien worden voor* - het woord ‘voor’ hebben onze vertalers op de goede wijze vertaald,

vergelijk Exodus 23:15 en 34:20 - leg ik niet uit als het zien van de Messias in het vlees, omdat dit niet afhangt van het komen van David, maar van Christus' komst.

De hoofdinhoud van de woorden 'voor Gods aangezicht verschijnen' is dat zijn hart vooral in het heiligdom de Heere kan zien, in alle voorbeelden van de ceremoniële schaduwdienst. Daar openbaarde God Zich ook aan het hart van de gelovigen tot onderwijs, heiliging, troost en verzegeling. We lezen in Exodus 29 vers 42-43: 'Het zal een gedurig brandoffer zijn bij uw geslachten, aan de deur van de tent der samenkomst, voor het aangezicht des Heeren; aldaar zal Ik met u komen, dat Ik aldaar met u spreek. En daar zal Ik komen tot de kinderen Israëls; opdat zij geheiligd worden door Mijn heerlijkheid.' Het is waar, hij kon de gemeenschap met God ook in een spelonk ervaren (zie Psalm 142:1-3), maar daar werd de Heere niet gezien. De openlijke verschijning met het volk van God

had een rijkere inhoud, zoals bleek uit de zojuist genoemde tekst en ook uit vers 2.

We hoeven er niet aan te twijfelen dat David verlangde om naar de hemel te gaan en daar de Heere zonder enige tussenkomst te mogen zien. Maar dat wordt naar mijn mening hier niet bedoeld, omdat hij nog niet klaar was met het werk dat God hem had opgedragen. Vanwege het belang van de kerk en zijn koninklijk huis was het nodig dat hij nog op de aarde bleef. De gemoedsgesteldheid van zijn hart aangaande dit voorrecht brengt hij onder woorden door te vragen: *Wanneer* zal dat plaatsvinden? Het is niet een nieuwsgierige vraag om de tijd van het *wanneer* te weten, maar ze brengt onder woorden dat het ernstige verlangen daarnaar het toppunt van zijn blijdschap overtreft.

Net zoals in Spreuken 13:12 gebeurt, maakt hij melding van zijn diepe verdriet over het missen van God. Die tijd duurde voor hem zo lang! ‘Mijn ziel is begerig, en bezwijkt ook van

verlangen, naar de voorhoven des Heeren; mijn hart en mijn vlees roepen uit tot de levende God' (Ps. 84:3). Er behoeft in deze klacht geen zondig ongeduld aanwezig te zijn. Zo of iets dergelijks is het vaak als Gods kinderen aan het klagen zijn; zie Psalm 119:82 en 84, Psalm 80:5, Jeremia 4:21.

We mogen dit klagen daarom ook niet zien als een volstrekt ongelovig klagen, zoals we dat lezen in Jesaja 38:11: 'Ik zeide: Ik zal de Heere niet meer zien, de Heere, in het land der levenden; ik zal de mensen niet meer aanschouwen met de inwoners der wereld.' Al liet ook Jesaja wel de mogelijkheid open dat hij toch nog verhoord zou worden. En dat is ook gebeurd, toen het de tijd van de Heere was. Dit voorrecht wil de Heere ons geven, en dan worden Zijn kinderen voor zulke klachten bewaard. Maar het gaat er wel om dat er bij ons een oprecht verlangen zal leven!

Toepassing

Er zijn namelijk veel mensen van wie de Heere met recht kan zeggen wat er staat in Zacharia 11 vers 8: ‘En ook had hun ziel een walg van Mij’. Dit kunnen we in deze tijd duidelijk zien in de openlijke verachting van de genademiddelen, de tegenzin om in het Woord te lezen, de afkeer om de gezelschappen van Gods kinderen te bezoeken, en het spotten met de ware godzaligheid.

Als uw hart eens eerlijk zou zeggen wat het is waarnaar het dorst, dan zou er in de grond van de zaak niets te vinden zijn van een verlangen naar de levende God. Het zijn dingen die het hart doden, zonden die we koesteren en begeerten naar de wereld. Het zijn dode dingen, gebroken bakken, wereldse goederen en winstbejag die u najaagt en waarin uw beklagenswaardige hart haar bevrediging vindt.

Hoewel er veel mensen onder de prediking van het Woord van God komen en aan Zijn tafel verschijnen, gebeurt dit echter niet met een dorstig hart naar God. Hun hart houdt zich ver

bij Hem vandaan en is als het ware met andere dingen bezet, hoewel er bij de meest ernstigen onder u nog wel een vorm van dorst naar de zaligheid is. Let toch goed op! Hebt u ooit een droefheid gevoeld over uw gescheiden zijn van God en uw afkeer van Hem? Hebt u in het beste geval weleens méér dan enige angst en benauwdheid gevoeld voor de eeuwige ondergang? Hebt u weleens een verlangen gehad naar de gemeenschap en de nabijheid van God als het hoogste geluk voor uw ziel? Of is het misschien niet méér dan een verlangen naar een onbekende hemel, als u gaat sterven.

U die verzadigd bent, wat hebt u gezocht en gevonden? Heeft God Zich aan u bekendgemaakt en hebt u Hem gezocht in het aangezicht van Christus? Of heeft uw hart de rust gevonden in het vervullen van plichten en goede werken? Staat de verzadiging door allerlei zelf gevonden kenmerken voor u nu voor altijd stil? Of kent u een blijvend verlangen naar een steeds voort durende

gemeenschap met God? Bent u voldaan als u in uw hart niets van Hem ervaart? O, als u nooit echt dorst hebt gehad en die in een zeker opzicht niet voortdurend hebt, dan leeft u nog in een toestand waarin u God niet kent. Dan behoort u ook niet tot hen die tot dit Avondmaal worden genodigd. Uw gebroken bakken zullen uw ziel misschien al in de tijd verlaten, maar in het sterven zal dat voor eeuwig gebeuren. Uw hart zal in een niet te peilen gemis versmachten en het zal zichzelf hartverscheurend verwijten dat het twee boosheden gedaan heeft (verg. Jer. 2:13).

Maar zie nu toch eens goed hoe God in Zijn genade zulke dwaze en ellendige mensen tegemoet komt. We lezen in Jesaja 55:1-3: 'O al gij dorstigen! kom tot de wateren, en gij, die geen geld hebt, kom, koop en eet, ja kom, koop zonder geld, en zonder prijs, wijn en melk! Waarom weegt gij geld uit voor wat geen brood is, en uw arbeid voor wat niet verzadigen kan? Hoor aandachtig naar Mij, en eet het goede, en laat uw ziel in vettigheid zich verlustigen. Neig

uw oor, en kom tot Mij, hoor, en uw ziel zal leven; want Ik zal met u een eeuwig verbond maken, en u geven de gewisse weldadigheden van David.’

Geef aan elk woord uw aandacht en denk na over wat het zeggen wil dat de gezegende en machtige Heere nog sterk verlangt naar de zaligheid van zulke zondaren die Hem zó lang veracht hebben.

Ook u allen die de Heere zoeken, moeten hier aandacht aan schenken! U bent helder overtuigd van uw gemis en dat drukt u soms terneer, maar toch kent u dat sterke verlangen niet. Het kan zijn dat het bij u meer een verstandelijke overtuiging van uw gemis is dan alleen maar gevoel. Misschien wordt uw toestand getekend in wat we lezen in Jeremia 18 vers 14: ‘Zal men ook om een rotssteen des velds verlaten de sneeuw van Libanon? Zullen ook de vreemde, koude, vlietende wateren verlaten worden?’

Het behoort ook tot de nadere ontdekking van de ziel dat Jezus zulke mensen blijft nodigen. We lezen in Openbaring 3:17-18: ‘Want gij zegt: Ik ben rijk, en verrijkt geworden, en heb aan geen ding gebrek; en gij weet niet, dat gij zijt ellendig, en jammerlijk, en arm, en blind, en naakt. Ik raad u dat gij van Mij koopt goud, beproefd komende uit het vuur, opdat gij rijk moogt worden; en witte klederen, opdat gij moogt bekleed worden, en de schande van uw naaktheid niet geopenbaard worde; en zalf uw ogen met ogenzalf, opdat gij zien moogt.’

Ervaart u een innig verlangen naar de gemeenschap met God? Lees Johannes 7:37 en Openbaring 22:17. Hoe onwaardig u ook bent, u ontvangt het geheel voor niets; en hoe hulpeloos u ook bent, Jezus wil het u schenken. Kom tot Hem, toon uw verlangen en zeg tegen Hem wat we lezen in Johannes 4:15: ‘De vrouw zeide tot Hem: Heere, geef mij dat water, opdat mij niet dorste’.

In het natuurlijke leven kan het gebeuren dat een zieke beslist moet drinken, maar dat hij er geen trek in heeft. Zulke zieken kunnen er ook onder het volk van God zijn. Ze missen geestelijk licht, ze zijn bezorgd en beangst, en hebben geen geestelijke werkzaamheden. Ze ervaren geen geestelijk leven en hun zielen zien niet met een levend en sterk verlangen naar de Heere uit. Loop echter niet weg van de genademiddelen, want dan zal het nog veel erger worden. We lezen in Openbaring 3 vers 2: ‘Wees wakende, en versterk het overige, dat sterven zou; want Ik heb uw werken niet vol gevonden voor God.’ Hoe kan dit anders dan door de bediening van de levende God? Bedenk hoeveel heil er in de rijke Jezus te vinden is en hoe dit heil uit een geslagen rotssteen naar u toestroomt!

Sommigen voelen wel degelijk de pijn van de dorst. Dan zijn ze óf in een dorre en geesteloze toestand, óf ze worden gekweld door verdriet en vermoeiende tegenslagen in hun aardse leven, waardoor hun tong aan hun gehemelte

kleeft (Job 29:10). Die pijn van de dorst kan ook gevoeld worden in de hitte van de innerlijke bestrijding en angst. Dan herkennen ze zich in Hagar, die geen water had en niets anders verwachtte dan een onvermijdelijke dood (Gen. 21).

Maar de Heere, Die in Zijn barmhartigheid alles wat Hij geschapen heeft, in stand houdt, wil ook u te drinken geven. We lezen in Psalm 104:10-11: ‘Die de fonteinen uitzendt door de dalen, dat zij tussen de gebergten heen wandelen. Zij drenken al het gedierte des velds; de woudezels breken er hun dorst mee.’ Zie ook Jesaja 43 vers 20: ‘Het gedierte des velds zal Mij eren, de draken en de jonge struisen; want Ik zal in de woestijn wateren geven, en rivieren in de wildernis, om Mijn volk, om Mijn uitverkorenen drinken te geven.’

Roep sterk tot Hem, en wend u tot de Rotssteen Die geslagen werd. Ook wanneer u nu niet door allerlei moeilijkheden en tegenslagen gekweld wordt, moet u uit deze bron drinken om in

leven te blijven. Sommigen zullen het nodig hebben als een bemoediging voor de strijd die komt, of omdat er een legerplaats kan komen waar het water niet te drinken is (Ex. 15:23). Drink dan bij voorbaat! Ja, al zou het hier niet om gaan, de Heere keurt het goed dat u drinkt - het zal u tot grote vreugde zijn! De Heere zegt hier dat Hij uw God is en Hij laat Zijn heerlijk aangezicht zien in Christus. Hij sloeg Zijn oog op u, en Hij zal de eeuwig Levende voor u zijn. Schep dan vrijmoedig en met vreugde water uit de fontein van het heil, en luister naar Jesaja 58 vers 11: 'En de Heere zal u gedurig leiden, en Hij zal uw ziel verzadigen in grote droogten, en uw beenderen vaardig maken; en gij zult zijn als een gewaterde hof, en als een springader der wateren, welker wateren niet ontbreken.'

Verlangt u ernaar deze zaligheid zonder tussenkomst te ervaren - ze zal op Zijn tijd komen! De zekerheid daarvan zal door het zegel van het sacrament van het Heilig Avondmaal bevestigd worden. 'Want het

Lam, Dat in het midden van de troon is, zal hen weiden, en zal hun een Leidsman zijn tot levende fonteinen der wateren; en God zal alle tranen van hun ogen afwissen' (Openb. 7:17).
AMEN

Ja, ik wens abonnee te worden op de Reveil-serie.

Naam:

.....

Adres:

.....

Postcode:

.....

Plaats:

.....

Zend ook een proefnummer aan:

Naam:

.....

Adres:

.....

Postcode

.....

Plaats:

.....

.....
(Handtekening)

Deze antwoordkaart in envelop zenden naar: (voldoende frankeren)

Pieters Media bv
Voorstraat 5
4503 BH GROEDE

Uitgave
STICHTING "SMYTEGELT-FONDS"

Voorzitter
Ds. J.A. Kloosterman, Lunteren

Secretariaat
Heereweg 7, 2161 AB Lisse.

Vrije giften en abonnementsgeld
storten op IBAN: NL94 INGB 0000 5814 92
t.n.v. Penningmeester
"Smytegeltfonds", Putten

Abonnement: e 14,- per jaar (10 ex.)

Opgave nieuwe abonnees en
adreswijzigingen aan:

Pieters Media bv,
Voorstraat 5,
4503 BH GROEDE

of per e-mail: reveil@pietersgroede.nl

www.reveilserie.nl

